

Oppimisentarinan voima on nähdyksi tulemisessa

Tiina Sironen, Merja Alhoke, Piia Laaksonen ja Johanna Viianen

Kehukirjeestä oppimisentarina

Tutustuessamme oppimisentarina-menetelmään ensimmäisiä kertoja ajatuksissamme risteili monia kysymyksiä. Lähdimmekin kokeilun kautta ottamaan haltuun uutta tapaa tehdä lapsen oppimista ja kehitystä näkyväksi. Vuoden aikana olemme huomanneet, ja itsekin kokeneet, että jollekin oppimisentarinan kirjoittaminen tuntuu luontevalta, kun taas toinen tuskailee saadakseen tekstin paperille. Mutta rohkeasti ja rohkaisten olemme lähteneet luomaan siltaa uuden oppimiselle. Kehukirjeet ja positiivisen palautteen anto olivat tuttuja asioita, mutta niiden jalostaminen oppimisentarinaksi vaati meiltäkin aikaa, paneutumista ja asian jäsentelyä.

Kirjoittaminen haastaa

Kentällä meitä oli vastassa ihastunut vastaanotto, koska oppimisentarinan tekeminen lapselle kuulostaa hienolta. Menetelmä koettiin hyvänä väylänä saada lapsen kehitys näkyväksi niin lapselle kuin kotiin, mutta aivan näin yksinkertainen asia ei ollut.

Oppimisentarina koettiin haasteellisena erityisesti ajankäytön takia. Lisäksi osa koki kehuva palautteen ja etenkin hetken merkityksellisyyden saamisen tekstimuotoon työläänä ja aikaa vievänä. Oppimisentarina poikkesi myös muista menetelmistä teoreettisen viitekehyksen vuoksi. Tietyt asiat tulee tekstistä löytyä, jotta on kyse oppimisentarinasta, ja tämä aiheutti usein kysymyksen: ”Onko tämä oikein”. Oppimisentarinan ydinajatus pienestä merkityksellisestä hetkestä saattoi kentällä kasvaa liiaksi, jolloin ajatus pienestä rakkauden teosta muuttui. Meidän mentorien haasteena puolestaan oli se, ettemme tunteneet ryhmien lapsia niin syvästi, kuin oppimisentarinaa kirjoittaessa tulisi tuntea. Tästä syystä menetelmän mallintamisessa henkilöstölle oli omat haasteensa. Osa meistä mallinsi oppimisentarinoita tehden niitä henkilöstölle, yhteisesti koko tiimeille ja/tai lapsille. Henkilöstölle ja tiimeille

tekemiemme oppimistarinoiden avulla pyrimme mallintamisen lisäksi siihen, että henkilöstö saisi omakohtaisen kokemuksen positiivisen palautteen sekä nähdyksi tulemisen voimasta. Vaikeuksista huolimatta kaikissa päiväkodeissa kirjoitettiin vuoden aikana oppimistarinoita, joista osa pääsi kotiin asti ja toisia vielä harjoiteltiin ja hiottiin.

Oppimistarina auttaa huomaamaan hyvän

Mentoroinneissa keskustelimme paljon oppimistarinoiden mahdollisuuksista. Hyvänä puolena nähtiin muun muassa se, kuinka hyvä pedagogisen dokumentoinnin väline oppimistarina on: lapsi tulee aina nähdyksi positiivisessa valossa. Kuvien käyttöä korostettiin. Etenkin lapselle kuva lisää tarinan merkitystä ja tekee siitä konkreettisemmän. Tällöin ei välttämättä tarvita niin paljon sanojakaan kuvaamaan tapahtunutta. Ja miksei oppimistarinaa voi kirjoittaa myös vanhemmalle? Näin tehtiin yhdessä hankepäiväkodissa, jossa eräs isä sai oman oppimistarinan. Palaute oli positiivinen.

Oppimistarinoiden tekeminen tiimissä vahvistaa henkilöstön yhteishenkeä. Samalla kootaan yhteen kaikkien ajatukset lapsesta ja siitä, kuinka hänen kehitystään voidaan tukea jatkossa. Lapselle tehty oppimistarina edesauttaa yhteistyötä perheiden kanssa, ja kirjemuoto lisää henkilökohtaisuutta ja merkityksellisyyttä. Lisäksi oppimistarinaa voi käyttää myös varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa havainnollistamaan lapsen oppimisen ja kehityksen vaiheita.

Henkilöstön tekemien ja kotiinkin asti lähetettyjen oppimistarinoiden lisäksi kentällä oli vuoden aikana paljon hienoja variaatioita ja yritystä aiheesta. Tästä kaikesta olemme iloisia ja ylpeitä. Näimme esimerkiksi positiivisten asioiden reissuvihkoja, kehusydämiä ja -tähtiä, viikon tähtihenkilöitä ja joulukalenterikirjeitä. Hyvän huomaaminen lapsessa ja positiivisen palautteen antaminen päiväkodeissa on mielestämme saanut siivet. Tästä on siis hyvä jatkaa, ja uskommekin, että sillanrakennus on alkanut myös päiväkodeissa. Oppimistarinoista toivomme uudenlaista, lapset huomioon ottavaa työvälinettä varhaiskasvatukseen ja yhteistyöhön perheiden kanssa. Meille siitä on jo sellainen tullut.